

تاریخ هجری ۱۳۳۱

نومرو ۱۴

تاریخ رومی ۱۳۲۹

مد

۱۹ رمضان

اعتقاد لری

اگستوس ۹

جمعه کونلری نشر اولنور- اسبوعی اسلام جریده سیدر .

يوردىمك احتياجى دوشونىڭ دوشونىڭلىرى
يىلدىرىمىڭ ايتىدورم .
بوصمىڭى فكمه استاد كل اولانلىرىمىزدە
اشترىك ايتىسە . . .

أمين خاكي

مذهب ماديونى رد و ابطال

مؤلفى : جمال الدين افغانى
مترجمى : حافظ حسين
« داروين » دىسەلر كە : حالت نقص دە
اولان جراثىم حيوانىيەنى اعضاء ظاهرى و باطنى
ايلى تزيين و اصلاحە ھدايت ايدىن نەدر ؟ اعضاى
مذكورەنى بىر مقتضاى حكمت وضع ، و ھىر بىر
على حسب الاقتضا بىر قوت ايداع ، ھىر جوارخى
كندى قوتىيە . بىر وظيفە حياتىيە ايلى موظيف و مكلف
ايتىك كى حكمانىك سىراىنى ادرا كدن عاجز
قالدىنى ، منافعى تميىن و تحديددە وصولدىن فيزيولوژى
« علم وظائف الاعضاء » علمانىك اوزاق دوشدىكى
خصوصاتە جراثىم المذكورەنى ھانكى مرشد
ارشاد ايتىشدۇر ؟ ونە صورتە ضرورت عىيە
شوجراثىمە معلم و جميع كالات سورىيە و مغويەنىك
طريقە ھادى خيىر اولايلىمىشدۇر ؟

شېھىسىز بو سؤاللەر قارشى « داروين » كىزى
كى بوزولور . و اماواج حيرت آرمىنىدە باشى
اكرەك الى الابد شك و شېھە ايچىندە يووارلانوب
طوروردى . حكيم كىچىن بومسكىنى بىابان اوھام
وصحراى خرافاتە آنان حال : اولسە اولسە
انسان ايلىمىون آرمىنىدە موجود و مشھود اولان
مشابھتىدۇر .

« داروين » عقلنە كلن برطاقم و اھى ظنون

وشېھلر ايلى كندىنى حيرت الملىرىدن ، جھالت
صيقىتىلىرىدىن كويا آلتىويىقى ايتىمىشدر . تىمىك
ايلدىكى شىلردن بىعضىنى ايراد ايدىم :
سىبىريا و سائر بلاد روسيەدەكى آتلىك توپلىرى
بلاد عربىيەدە تولد ايدىن آتلىك توپلىرىدىن دھا
اوزون و دھا چوقدر . بو اختلافك علت و سببى ؛
ضرورتك وجود و عدمىدۇر . بزدە علاوہ ايدىرك
دىر زكە : ذكر ايتدىكى خصوصىدەكى شوبىب ،
بىر پارچە بىردە آيرى آيرى ايلى وقتدە ياغمورلىك ،
صولرىك آرنى ، چوقاقنى حىيلىە حصولە كلن
نباتانىك كثرىت و قلىتىدەكى سبك عىنىدۇر . حرارت
ھىكمانىدە بدنە عارض اولان تھلىك كثرى
و بروت زمانىدە واقع اولان قاتنى تاثيرىلە صىجاق
ملىكتلىردە آخاچلىرىك ايىنجەلىكى ، صوغوق مىللەردە كىلرىك
قالىن اولمىسى يىنە عىن سببە يىنى ضرورتك وجود
و عدمىنە معطوفدۇر .

« داروين » ك استدلالات و اھىيەسىدىن بىردە
روايت ايلدىكى شوھكاىەدر . بىر وقت كوپكلىرىنىك
قویر و قلىرىنى كىسمى بىعض اھالى اعتياد ايدىمىشلىرى
بو عادىلىرىنە بىر قاچ عصر دوام ايتىدىلر . نھایت
كوپكلىر قویر و قلىرىنى اولارق طوغمغە باشلايدىلر .
« داروين » دىمىك ايتىدور كە كوپكلىرىچون قویر و ق
بىر احتياج عدايدىلەمكە باشلانچە طبعىتدە آنى
احسان ايتىمىكدن امتناع ايتىمىدۇر .

عجبا بو بىچارەنىك قولاقلىرى عىرائىنر ايلى
عربلىرىك بىكلىرىچە سىنەلردن بى اجرا ايتىمىكە
اولدقلىرى ختآن عملياتى ھىيچ ايتىمىشدر بونلر
عصرلردىن بىر چوققلىرى ختآن « سنت » ايتىمىكلىرى
حالىدە شىمىدىيە قدر آنلردن ھىيچ بىر چوقق
« معجزە طريقىلە اولمىق مىسلىنا » مختوناً تولد

ایتمه مشدر. وقتا که مادیلرک متأخر لرندن بر جماعت
عندنده سلفلرینک فساد تمسکاتی تظاهر ایلدی
بو خصوصده کی آرای اسلافی آرقلرینه آتارق
یککی بر یوله توجه ایندیله رده دیدیلرکه شعوردن
عاری اولان ماده نك؛ شو نظام متقنهیه، هیأت
بدیعهیه، اشکال حیرت بخشایه، صورانیقهیه
وسائر استزار خفیه و آثار ظاهریه مصدر
و منبع اولمی ممکن دکلدر: فقط کائناتک «علویه
اولسون سفلیه اولسون» انتظامنه علت، صور
مکوناتک اختلافی موجب اولان و کائناتک اشکال
واطوارینی درک و بقا سچون لزومی اولنیری تقدیر
ایدن اوچ شیدن مترکبدر «مایدیه، فورس،
انتلیژان» یعنی ماده، قوت ادرا کدن عبارتدر.

علم حال درسلی

اون برنجیسی ایشتمک حالی در.

«الله» من هر شیدن چقان سوز و سسلی
ایشیدیر. ایشک بویه اولدیغی قرآن عظیم
الشان بزه خبر ویریور. عقله ده او یله اولماسی
اویار. «الله» اولسونده ایشتمه سی اولماسین
بو هیچ یاقیشورمی؟ بزم کی انسانلرک بیله
ایشتمه سی اولما زسه او یله کیسه لری یارم آدم
صایدیورز. یا «الله» مزده ایشتمک حالی
بولما زسه حاشا یارم اولماسی لازم گلزمی؟ البته
کلور. حالبوکه یارم آدم اولمق اوقادار ضرر
ویرمزده یارم «الله» اونق، اولور ایشلردن
دکلدر. چونکه «الله» ک یارم اولماسی شویله
طورسون «الله» لغه لازم اولان حاللرک بر
پارچه سی اکسبک اولسه اوکا «الله» دیمک

عقله اویماز. چونکه یرلرک، کوکارک و ایکسینک
آره یرنده کی وارلرک عقله صیغمه سایه جق قادار
چوق اولان ایشلرینی یرلی یرینه کتیرمک
ایچون او ایشلرک ناصل اولدیغی ونه درلو
اوله جغتی بیامک لازمدر. اوده ایشتمکله،
کورمکله اولور. بوسوزلرمدن آکلاشیلدیکه
«الله» مزده ایشتمک حالی واردر. شو قادار
وارکه اونک ایشتمه سی بزم کی قولاقله دکلدر.
کندیسه کوره ایشیده جک بر حالدر.

اون ایکنجیسی کورمک حالی در.

«الله» مزده کورمک حالی ده واردر.
ایشتمک حالی نه قادار لازم ایسه کورمک
حالی ده اوقادار لازمدر. «الله» مزده کورمک
حالی بولدیغی ینه قرآن خبر ویریور، همده
عقل او یله سویله یور. «الله» مزک کورمه سی
بزم کورمه من کی دکلدر. بزم کورمه مزده،
ایشتمه مزده بعض کره یاکشلق اولور. بو
یاکشانی هرکس چوق دفعه کندیسنده کورمک
طولایسیله آکلامشدر. اما «الله» مزک
کورمه سنده، ایشتمه سنده ذره قدر یاکشلق
اولماز. اگر اونک کورمه سنده، ایشتمه سنده ده
یاکشلق بولنسه بزدن هیچ فرقی قالماز. حالبوکه
«الله» یالکز انسانلره دکل قلبه زه کلن هر نه
وارسه اونلرک هیچ بریه بکیزه من.

بوسوزلردن ینه آکلاشیلدیکه «الله» مزده
کورمک حالی بولور. شوراسنی بردها
سویله ییمکه «الله» مزک کورمه سی بزم کی
کوزله دکلدر. اونک کورمه سی کندیسنه
مخصوص بر حالدرکه ناصل اولدیغی کندیسندن
بشقه هیچ برکیسه بیله من. ذاتا ناصل اولدیغی